

עובדים אבודים

מעצר וגירוש של מהגרי עבודה
המובאים לישראל כחוק

המוקד Hotline
الخط الساخن
for refugees and migrants
للأجئين و المهاجرين

עובדים אבודים

מעצר וגירוש של מהגרי עבודה המובאים לישראל כחוק

יולי 2026

כתיבה: שחף ליטמן וסיגל רוזן

מחקר: שחף ליטמן, סיגל רוזן, אלעד זמיר

עריכה לשונית: אלפא אלשיך

עיצוב כריכה: איירין רזין שתיים

על המוקד לפליטים ולמהגרים

המוקד לפליטים ולמהגרים הוא עמותה א־מפלגתית וללא מטרת רווח שמטרתה להגן ולקדם את זכויות האדם של פליטים ומהגרי עבודה ולמנוע סחר בבני אדם בישראל. העמותה פועלת באמצעות מתן מידע, ייעוץ וייצוג משפטי; ביקורים במתקני הכליאה למהגרים; וכן באמצעות מחקר, פעילות ויוזמות ציבוריות.

תודתנו נתונה לאמיתי נצר צרניק, עמיר ליבנה בר-און, גלעד קינן, רותם למפרום, הגר שילה ושי אפרתי על התנדבותם המסורה בתחום המיחשוב, שאפשרה לנו לעבד את נתוני אלפי הפרוטוקולים של דיוני בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין ולשאוב מהם מידע רב בעל חשיבות, לסרוג' עילם על שירותי התרגום והמאמץ לסייע למהגרי העבודה, ולעו"ד אלעד כהנא על הערותיו המועילות.

הצפירה 18, תל אביב – יפו 6777920, ישראל

דואר אלקטרוני: info@hotline.org.il

טלפון: 054-6270898

אתר: www.hotline.org.il

תוכן העניינים

5.....	תקציר
9.....	מתודולוגיה
10.....	נתוני בעלי אשרות לעבודה בישראל מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל
11.....	מחדלים בהבאת מהגרי העבודה לישראל
17.....	נתוני מהגרי עבודה במעצר הגירתי מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל
23.....	"ויזה כחולה" - על מהגרי עבודה שהגישו בקשות למקלט
23.....	ניצול מערכת המקלט בשנים עברו
25.....	ניצול מערכת המקלט מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל בשנת 2023
35.....	סיכום והמלצות

"הגעתי לישראל מהודו במאי 2024 לעבוד בבניין יחד עם עוד שבעה עובדים. לא ידעתי את העבודה אבל אמרו לי שילמדו אותי. שילמתי 60,800 רופי (כ-2,700 ש"ח). כשהגענו לישראל, לקחו אותנו לגבול עם פלסטין לצפות מבנה, שכבר היה בנוי, באבנים. העבודה הייתה קשה מאוד. הכריחו אותנו לסחוב בכל פעם שני דליים של בטון. נדרשנו לשבור סלעים גדולים. עבדנו כל יום 14 שעות, שבעה ימים בשבוע. הקבלן שקנה אותנו אמר לנו ששמונה שעות עבודה, 236 שעות כל חודש, הוא משלם לנו דרך החברה - ובשביל כל השעות האחרות הוא ישלם לנו 32.5 ש"ח לשעה במזומן. עבדנו שם חודשיים. בסוף, כשבדקנו, ראינו שהוא שילם לנו רק 28 ש"ח לשעה. ישנו ביחד בחדר גדול על מזרונים דקים שהיו מונחים על הרצפה. לא היה בחדר מטבח וגם לא היה מקום קרוב לקנות אוכל. רק אחרי יומיים הבלבית הביא לנו לחדר גז לבשל אוכל. אחרי חודשיים סיימנו את העבודה ואז הוא העביר אותנו למרתף מלא זבל והמון יתושים. היה חדר שירותים אחד בחוץ ולא היה בכלל מקלחת. היה רק צינור מים להתקלח בחוץ. שם לא היה לנו עבודה. שמענו על הודי מפונג'ב שיודע על עבודות עם ויזה, והוא מצא לנו עבודה במפעל אלומיניום בנוף הגליל. החברה של המפעל שלחה לנו טפסים למלא ל"ויזה כחולה". היינו חמישה חברים ששילמנו כל אחד לעורך דין של החברה 2,000 ש"ח בשביל העבודה שלו על הוויזה הכחולה. לא פגשנו את עורך הדין של החברה. דיברנו עם מתורגמן בטלפון שאמר לנו שצריך למצוא סיבה לא לחזור להודו בשביל הוויזה הזאת. אמרנו שאנחנו רוצים להישאר בישראל בגלל הבעיות בהודו בין המוסלמים להינדים. בהתחלה הוויזה הייתה לארבעה חודשים ואז אמרו לנו ללכת למשרדים של ההגירה בלוד ולהגיד גם להם על הבעיות בין המוסלמים להינדים. שם קיבלתי ויזה לעוד ארבעה חודשים ואמרו לנו ללכת למשרדים של ההגירה בבני ברק. אז פתאום הם שלחו אימייל שאני צריך לעזוב את ישראל תוך שבוע ימים. הבטיחו לנו ויזה לעבודה בישראל לחמש שנים אבל אפילו שעבדתי ממש קשה, הצלחתי לעבוד בישראל עם ויזה רק שנה וחצי.¹

רג'יב [שם בדוי] הוא אחד מתוך יותר מ-25,000 מהגרי עבודה שהובאו לישראל מהודו² בבהילות בשנים לאחר טבח שבעה באוקטובר 2023 ופרוץ מלחמת חרבות ברזל.³

¹ מתוך עדות שנמסרה למוקד לפליטים ולמהגרים ב-31 בדצמבר 2025. שמו של העובד שמור במשרדי המוקד.

² ניצן צבי כהן, [205 אלף עובדים זרים נמצאים בישראל לעומת 147 אלף לפני המלחמה](#), דבר, 5 באוגוסט 2025.

³ אתר רשות האוכלוסין וההגירה, [60,722 עובדים זרים נכנסו לישראל בשנת 2025](#), 30 בדצמבר 2025.

תקציר

מטרת דוח זה היא להציג תמונה רחבה של האופן שבו מדיניות הבאת מהגרי העבודה מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל השפיעה על אובדן מעמד חוקי, מעצר וגירוש של אותם עובדים. המידע המפורט בדוח מעיד על כך שעובדים רבים שהובאו לישראל כחוק בשנות המלחמה איבדו בזמן קצר את מעמדם החוקי, נעצרו בגין עבודה או שהות שלא כדין וגורשו מן הארץ. זאת על אף המחסור החמור בעובדים במשק.

הדוח מתמקד בנתוני מהגרי העבודה שנעצרו לגירוש מהארץ. כותביו אינם מתיימרים לבחון את מכלול ההיבטים הכלכליים, המדיניים והפוליטיים הנוגעים למדיניות הבאת מהגרי העבודה לישראל, אלא להצביע על כשלים מערכתיים ועל פערים בהגנה על זכויותיהם של עובדים שאיבדו את מעמדם החוקי ונחשפו למנגנוני האכיפה והגירוש של המדינה, לעיתים על לא עוול בכפם. כפי שנראה בדוח, שנות המלחמה הובילו לכך שמדיניות "הדלת המסתובבת" חמורה מאי פעם: ביד אחת ישראל כבר הכפילה את מספר העובדים שהיא מזמינה לשטחה, וביד השנייה היא עוצרת ומגרשת אלפי עובדים מדי שנה.

זה קרוב לשלוש שנים שמדינת ישראל אוסרת על עובדים פלסטינים מהגדה המערבית ומעזה לחזור ולעבוד בישראל כפי שעבדו עד לטבח שבעה באוקטובר 2023. מניעת כניסת העובדים הפלסטינים, נוסף על התייצבותם לשירות מילואים ממושך של ישראלים רבים, בעיקר בענפי הבניין והחקלאות, יצרו צורך דחוף בהמוני עובדים בענפים אלו ואחרים, והביאו להחלטת ממשלה 1752 לשלש את מספר מהגרי העבודה בישראל למספר שיא של 330,000 איש.⁴

החלטת הממשלה 1752 מתהדרת בשם "ייעול ושיפור הפיקוח והאכיפה על העסקה של עובדים זרים ותיקון החלטות ממשלה". למטרות ייעול, שיפור ופיקוח, ההחלטה אכן הקצתה כבר בשנת 2025 סכום של 77 מיליון ש"ח וכן 147 מיליון ש"ח נוספים מדי שנה לתגבור תקנים במשרדי

⁴ החלטת ממשלה 1752, ["ייעול ושיפור הפיקוח והאכיפה על העסקה של עובדים זרים ותיקון החלטות ממשלה"](#), 15 במאי 2024.

הפנים, העבודה והמשפטים.⁵ עם זאת, רק מחצית מהסכום הועברה לאגף אחיפה וזרים ברשות האוכלוסין וההגירה, וזאת באופן שמקדם את מעצרו וגירושם של העובדים שהפרו את תנאי האשרה. רק פחות משליש מהפקחים שהוקצו למשרד העבודה לשמירה על זכויות העובדים, החלו את עבודתם. זאת ועוד: מבלי להמתין להעברת מלוא התקציב ואיוש המשרות, עד אוגוסט 2025 כבר הוכפל מספרם של מהגרי העבודה ועבר את ה-200,000 מהגרים.⁶ בחודש פברואר 2026 כבר עבדו בישראל כדין מספר שיא של 230,000 מהגרי עבודה.⁷

זה למעלה מעשור שנעשה מאמץ להביא מהגרי עבודה באמצעות הסכמים בינמדינתיים עם מדינות המוצא שלהם, הסכמים שאמורים להבטיח "גיוס מוסדר דרך תהליכים מפוקחים וללא גביית דמי תיווך בלתי חוקיים ו[כן] שיפור תנאי העבודה והשכר בהתאם לחוקי מדינת ישראל תוך הגנה על זכויות העובדים".⁸ עם זאת, עקב הדחיפות בהבאת עובדים לאחר פרוץ מלחמת חרבות ברזל והבירוקרטיה הכרוכה בהבאת עובדים באמצעות הסכמים בינמדינתיים, הוחלט לאשר את הבאתם של המוני עובדים במסלולי הבאה פרטיים, עבור ענפים חדשים ואף ממדינות חדשות. שינויים אלו, שנעשו בחופזה, ללא תכנון וללא היערכות מוקדמת, הובילו לעלייה ניכרת במספרם של מהגרי העבודה שנכנסו לישראל כחוק אך תוך זמן קצר מצאו את עצמם עובדים שלא כדין, נעצרים על ידי פקחי ההגירה, מועברים למעצר מנהלי-הגירתי בכלא גבעון - ואז מגורשים מן הארץ.

כמו רובם של אותם מהגרי עבודה שהובאו לישראל בשנים האחרונות, רג'יב, שאת עדותו הבאנו ברישא, אינו דובר לא אנגלית ולא עברית.⁹ הוא דובר את שפת אימו בלבד, והתקשורת עימו אפשרית רק באמצעות שירותי תרגום להינדי. בשינוי המועד ומקום העבודה, עדותו דומה מאוד לעדותם של מהגרי עבודה רבים אחרים שהגיעו לישראל בשנות המלחמה. רבים מאותם מהגרים

⁵ שם, סעיף 13 להחלטה.

⁶ ה"ש 2.

⁷ Adi Marcus, [Foreign workforce doubles to 230,000 as it spreads across new industries](#), Histadrut, February, 11, 2026.

⁸ אתר רשות האוכלוסין וההגירה, [אודות אגף הסכמים בילטרליים](#).

⁹ אלעד כהנא ואורית רונן, [חלקי חילוף](#) - הבאה וניצול של מהגרי עבודה בזמן המלחמה, קו לעובד, אפריל 2025. עמ' 13.

פירטו את תלאותיהם בדוח "חלקי חילוף" שפרסם לפני שנה ארגון זכויות האדם, קו לעובד.¹⁰ כפי שרג'יב דיווח על העסקתו בתנאים פוגעניים יחד עם שישה עובדים הודים נוספים שעבדו לצידו, כך גם רבים מהפונים לקו לעובד התלוננו על תנאי העסקתם של מאות עובדים נוספים העובדים עימם.

מעדויות העובדים שפגשו נציגי המוקד לפליטים ולמהגרים (להלן: "המוקד") בכלא, מדבריהם לבית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין (להלן: "בית הדין שבכלא" או "בית הדין"), כמו גם מדבריהם של בעלי תפקידים ועניין שונים בדיוני ועדות הכנסת בשנות המלחמה האחרונות, עולה תמונה מטרידה: החלטת ממשלה חפזה ונמהרת משלשת את מספרם של מהגרי העבודה בישראל ללא חשיבה וללא היערכות מוקדמת, וללא מאמץ לשיפור הפיקוח על זכויות העובדים, שלקה בחסר עוד לפני המלחמה. כל זאת, תוך חלוקה פזיזה ולא סבירה של עשרות אלפי אשרות חדשות.

ממעקב נציגי המוקד אחר מהגרי העבודה שנעצרו לשם גירוש מהארץ, עולים המחדלים הבאים, שהופיעו במלוא חומרתם לאחר פרוץ מלחמת חרבות ברזל באוקטובר 2023:

מעסיקים רבים אינם מספקים למהגרי העבודה שהוקצו להם עבודה או שאינם מספקים להם שעות משרה מלאה, מלינים את שכרם או מלינים אותם בתנאי מגורים קשים בניגוד לחוק: על אף מצוקתם הידועה והמובנת של מעסיקים ישראלים רבים, שאיבדו את עובדיהם הפלסטינים לסגר או את עובדיהם הישראלים לשירות מילואים מתמשך, מהגרי עבודה רבים מגיעים ארצה כחוק ומוצאים את עצמם ללא עבודה כלל או ללא מספיק שעות עבודה, וזאת - אם משום שאינם כשירים לעבודה שלשמה הגיעו אם משום שאשרותיהם הוקצו למעסיק שאינו זקוק לשירותיהם. וכאמור, רבים מהעובדים אינם מקבלים את שכרם במועד ולעיתים גם מוצאים את עצמם מוחזקים בתנאי מחיה קשים.

¹⁰ שם.

התנהלות הרשויות דוחפת מהגרי עבודה רבים להגיש בקשות סרק למקלט, וכרבע ממהגרי העבודה מגישים בקשות מקלט לפני מעצרם: מהגרי עבודה רבים מתפתים להחליף מעסיק תמורת הבטחה לשעות עבודה מרובות יותר ושכר במועדו. מעסיקים נואשים רבים, ייתכן אף שמבלי דעת, מתפתים לשכור עובדים המחזיקים באשרות מבקשי מקלט או לשכור שירותי עו"ד שמסדיר להם עובדים עם אשרת מבקש מקלט (אשרת 2א5). העובדים, ולעיתים גם המעסיקים, מבינים או מגלים רק לאחר מעשה שהאשרה הנלווית להגשת בקשת המקלט, המוכרת בקהילות העובדים בשם "ויזה כחולה", אינה מאפשרת עבודה מיידית, פוקעת תוך זמן קצר ואינה מאפשרת להשלים כחוק את מלוא חמש שנות העבודה שהובטחו לעובדים במולדתם.

מדיניות "הדלת המסתובבת" חמורה מתמיד. מדינת ישראל החליטה לשלש את מספר מהגרי העבודה. בפועל, מספרם הוכפל בשנתיים האחרונות ומספר העובדים המגורשים כבר הוכפל פי שניים וחצי: במשך שנים ארוכות חלה עלייה קטנה וקבועה במספרם של מהגרי העבודה, עלייה שלא השתקפה במספרם של מהגרי העבודה שגורשו מהארץ באותן שנים. מאז פרצה מלחמת חרבות ברזל, עת הוכפל מספרם של העובדים המגיעים, חל גידול לא פרופורציונלי במספר מהגרי העבודה המאבדים את מעמדם החוקי ונחשפים למנגנוני האכיפה והגירוש.

בדוח זה נציג את המידע והנתונים שנמסרו על ידי נציגי רשות האוכלוסין וההגירה (להלן: "רשות ההגירה" או "הרשות"), על ידי נציגי גופים ממשלתיים אחרים ועל ידי ארגוני המעסיקים והתאגידים בדיוני ועדות הכנסת וכן על ידי מהגרי העבודה שנעצרו ללא אשרות והוחזקו במעצר מנהלי-הגירתי בכלא גבעון, כפי שנמסרו לנציגי המוקד ולדייני בית הדין. נסביר את שרשרת הנסיבות והכשלים שמובילים למעצר של אנשים נורמטיבים רבים, עובדים חיוניים, שרשויות המדינה יזמו את הגעתם ושהכלכלה הישראלית זקוקה להם כל עוד מסרבת הממשלה להשיב את העובדים הפלסטינים לעבודה בישראל. נקרא לתיקונם של אותם הכשלים. נצרף את קריאתנו לקריאת נציגי ארגון קו לעובד לפעול להגנה על העובדים עוד בשלב הגיוס, באמצעות מניעת הבאה לא מבוקרת של עובדים, וכן להבטיח את אכיפת זכויותיהם בישראל.

דוח זה מבוסס על עבודת הניטור השוטפת של המוקד בתחום המעצר והגירוש של מהגרים בישראל, עבודה המתבצעת לאורך שנים באמצעות מעקב אחרי החלטות בית הדין שבכלא, ביקורים סדירים בכלא גבעון, ליווי פרטני של עצורים ומעקב אחר המדיניות ויישומה בפועל.

לצורך הכנת הדוח נאספו ונותחו כמה מקורות מידע משלימים:

פרוטוקולים של בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין - בחינה שיטתית של החלטות ופרוטוקולים לצורך זיהוי מגמות ודפוסים במעצרים של מהגרי עבודה.

מידע שנאסף בביקורי עצורים בכלא גבעון - שיחות ועדויות שנמסרו לנציגי המוקד על ידי מהגרי עבודה שהוחזקו במעצר לקראת גירוש.

נתונים רשמיים שפורסמו על ידי רשות האוכלוסין וההגירה - נתונים על היקף הגירת העבודה בישראל, מספר המעצרים והגירושים, נתונים על אודות מערכת המקלט ומדיניות המוצא של המהגרים.

פרוטוקולים של דיוני ועדות הכנסת וגופים ממשלתיים - בחינת עמדות הרשויות, המעסיקים ובעלי עניין אחרים ביחס למדיניות הבאת העובדים והשלכותיה.

פרסומים באמצעי התקשורת ומסמכי רקע ציבוריים.

נתוני בעלי אשורות לעבודה בישראל מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל

בגרף: על פי נתוני רשות ההגירה, בסוף שנת 2022 עמד מספרם של מהגרי העבודה העובדים בישראל כחוק על 110,890 איש.¹¹ בסוף שנת 2023 - 111,132 איש.¹² בסוף שנת 2024 - 156,752 איש.¹³ בסוף שנת 2025 - 227,044 איש.¹⁴

¹¹ רשות האוכלוסין וההגירה, נתוני זרים בישראל - [סיכום שנת 2022](#), לוח 6, עמ' 14.

¹² רשות האוכלוסין וההגירה, נתוני זרים בישראל - [סיכום שנת 2023](#), לוח 6, עמ' 20.

¹³ רשות האוכלוסין וההגירה, נתוני זרים בישראל - [סיכום שנת 2024](#), לוח 7, עמ' 15.

¹⁴ רשות האוכלוסין וההגירה, [60,722 עובדים זרים נכנסו לישראל בשנת 2025](#), הודעת דוברות, מנהל עובדים זרים, 31 בדצמבר 2025.

מפרוץ מלחמת חרבות ברזל ועד סוף שנת 2025 כבר הגיעו לארץ 116,117 מהגרי עבודה חדשים, מהם 60,722 הגיעו בשנת 2025. 22,835 מהעובדים החדשים החלו לעבוד בענפים שמעולם לא עבדו בהם מהגרי עבודה: שיפוצים, מסחר ושירותים ואף ברשות העתיקות.¹⁵ ממידע שפרסמה הרשות בטלגרם עולה שלמעלה מ-60% מהעובדים הובאו באופן פרטי ולא באמצעות הסכמים בינמדינתיים שנחתמו לאורך השנים במטרה לצמצם את ניצולם של העובדים.¹⁶

מחדלים בהבאת מהגרי העבודה לישראל

"הגעתי לישראל כדי לעבוד בחקלאות. עזבתי את המעסיק החוקי כי היינו צריכים לקבל 7,000 ש"ח בחודש בשביל 8 שעות ביום, כך כתוב בחוזה שלי, אבל עבדתי כל יום 12 שעות ליום וקיבלנו רק 5,000 ש"ח, זה לא היה כמו שאמרו לנו."¹⁷

"המוחזק הגיע לישראל על מנת לעבוד בענף הבנייה. נטש לאחר כחודש את מעסיקו כי לא נתנו לו עבודה. לטענתו חיפש מעסיק אחר אך לא מצא והגיע לעבוד בקייטרינג דרך חבר ושם נתפס."¹⁸ המוחזק "הגיע לישראל לעבוד בבנייה כרתך ברזלים אך עזב כי המשכורת לא הייתה בהתאם לחוזה... הוא עובד כדי להחזיר הלוואה שלקח כדי שיוכל להגיע לישראל לעבוד וטרם סיים להחזירה."¹⁹

מהגרי עבודה רבים, שנציגי המוקד פגשו בשנתיים האחרונות בכלא גבעון לפני גירושם מהארץ, התלוננו על תנאי עבודה קשים שהיו שונים מאוד מהמובטח, על שכר נמוך ועל הלנת שכר - התלונה השכיחה ביותר. רבים אחרים התלוננו על אבטלה או שעות עבודה מועטות שלא אפשרו

¹⁵ שם. על פי הפירוט: 73,432 לענף הבניין, 48,908 לענף החקלאות, 80,884 לסיעוד ביתי, 2,364 למוסדות סיעוד, 6,279 מומחים, 2,824 לבתי המלון, 1,006 למסעדות, 5,338 לתעשייה, ו-5,024 לשירותים.

¹⁶ ב-1 בספטמבר 2025 פרסמה רשות ההגירה בטלגרם: "רשות האוכלוסין וההגירה: כ-47,000 עובדים זרים חדשים נוספו לענף הבנייה בישראל מתחילת מלחמת חרבות ברזל... מתוכם 18,300 במסלול הבילאטרי.".

¹⁷ דברי המוחזק מתוך פרוטוקול דיון בבית הדין מ-11 ביוני 2026 בעניינו של מוחזק 9298981 שהגיע לישראל מתאילנד כעובד חקלאות.

¹⁸ דברי הדיינת המצטטת מפרוטוקול שימוע ממונה ביקורת הגבולות בדיון בבית הדין מ-13 במאי 2026 בעניינו של מוחזק 9295972 שהגיע לישראל מתאילנד כעובד חקלאות בינואר 2026 וגורש מהארץ לאחר פחות מחצי שנה.

¹⁹ דברי הדיינת המצטטת מפרוטוקול שימוע ממונה ביקורת הגבולות בדיון בבית הדין מ-3 ביוני 2026 בעניינו של מוחזק 9298322 שהגיע לישראל מתאילנד כעובד בניין ביולי 2025 וגורש מהארץ לאחר פחות משנה.

להם להתחיל להחזיר את ההלוואות שלקחו עבור דמי התיווך הגבוהים שנדרשו מהם בניגוד לחוק בתמורה להגעתם לישראל. רבים דיווחו שכל מאמציהם להחליף מעסיק עלו בתוהו, ומשנאשו ונותרו ללא פרנסה, והחוב שנטלו על עצמם במדינת המוצא על מנת להגיע לישראל הפך כבד ממש, נאלצו לעזוב את מעסיקם החוקי. רבים מאותם עובדים מצאו עבודה ללא אשרה בענף הבניין או החקלאות, או שפנו לעבוד בתחום אחר - בדרך כלל בתעשיית המזון או בניקיון ובתחזוקה. עובדים אחרים התלוננו בפני נציגי המוקד על פיטורים שרירותיים, על הפסקת עבודה עקב מחלה או פציעה. יש עובדים שהתלוננו על אובדן אשרה עקב הימלטות מאזורים שספגו ירי רקטי כבד, שגבה בכמה מקרים את חיי חבריהם, עובדי החקלאות שנותרו במקום.

"המעסיק לקח אותנו למקום מסוכן ליד לבנון. המעסיק הוא חייל, לא היה בא כמעט ואנחנו נשארו לבד. ברחתי מהמקום המסוכן... אני עדיין רוצה לעבוד בחוקי, אבל למצוא מקום לא מסוכן."²⁰

חששותיהם של אותם עובדים שנמלטו מאזורי מלחמה היו סבירים ומוצדקים: 64 מהגרי עבודה וסטודנטים זרים שעבדו באזור עוטף עזה נרצחו במתקפת חמאס בשבעה באוקטובר 2023: אזרחי תאילנד, נפאל, סין, הפיליפינים, סרי-לנקה, טנזניה וקמבודיה. 31 מהגרי עבודה נחטפו לעזה בחיים, גופותיהם של שני מהגרים נוספים נחטפו לאחר שנרצחו באותו יום בשטח ישראל, ושלישי נרצח בשבי.²¹ במסגרת הסכמים עם חמאס, הושבו רובם בשלהי 2023, אך חלקם - רק במהלך שנת 2025.²² הסכנה הממשית לעובדי החקלאות סמוך לגבול טרם חלפה, ועד סוף שנת 2024, 20 עובדי חקלאות נפצעו, ו-12 נהרגו במלחמה.²³ כל עוד העימות בין ישראל ללבנון נמשך, הסכנה לעובדי החקלאות בגבול הצפון עודה שרירה וקיימת.

²⁰ דברי המוחזק מתוך פרוטוקול דיון בבית הדין מ-11 ביוני 2026 בעניינו של מוחזק 9298977 שהגיע לישראל כעובד חקלאות מתאילנד במאי 2024 וגורש לאחר שנתיים וחודשיים.

²¹ Niezna, M., Kurlander, Y. Precarious labour in precarious times: the impact of the war in Israel/Palestine on non-citizen workers. *CMS* 14, 9 (2026). <https://doi.org/10.1186/s40878-025-00511-6> גורמי סיכון , אתר ארגון קו לעובד, פסיכוסוציאליים בעבודתם של מהגרי עבודה בישראל בזמן המלחמה, אפריל 2024.

²² כאן חדשות, אלו חמשת העובדים התאילנדים ששוחררו משבי חמאס, 30 בינואר 2025.

²³ כנסת ישראל, ועדת עובדים זרים, הודעת הוועדה מ-18 במרץ 2026.

עובדים עצורים רבים דיווחו שמעסיקיהם מחזיקים בדרכוניהם, על אף שזו עבירה על החוק.²⁴

רשות ההגירה מציינת ש"בשנת 2025 נפתחו 515 תיקי חקירה והוטלו 574 קנסות... 64% מסוגי העברות בגין ניתנו קנסות הן על עברות כגון: אי עשיית ביטוח רפואי לעובד ואי הפקדת כספי פיקדון עבורו. 36% מהקנסות הוטלו בגין העסקה שלא כדין."²⁵ פירוט זה מהווה צעד משמעותי בכיוון הנכון, שכן הוא מראה שרוב הקנסות הוטלו במסגרת מאמץ לשמור על זכויות העובדים ולא רק לגרשם מהארץ. עם זאת, אופי העברות המוזכרות (הימנעות מביטוח רפואי והפקדת כספי פיקדון) אינו דומה כלל לעברות המרכזיות שעולות מתלונות העובדים (הלנת שכר ומניעת תשלום עבור שעות נוספות). ניתן לשער שמעסיקים מצליחים להסוות עברות אלו ביתר קלות באמצעות רישום כפול ושונה של שעות העבודה של עובדיהם, פרקטיקה שעובדים רבים העידו עליה לאורך השנים. לרשות ההגירה אין סמכות להטיל סנקציה פלילית בגין עברות אלו, אך פקחיה נמנעים גם משלילת היתרים למעסיקים שאינם משלמים לעובדיהם שכר כדין.

גם ועדת עובדים זרים של לשכת עורכי הדין התרשמה מהבעיות הרבות שיצר הגיוס המהיר וההמוני של מהגרי עבודה בעקבות המלחמה. בנייר עמדה ששלחו ביוני 2025 לוועדת הכנסת לעובדים זרים ציינו ארבעה עורכי דין מטעם לשכת עורכי הדין את הבעיות המרכזיות בראייתם:

1. **"שיעבודי חוב והפרת הדין הבינלאומי** עובדים רבים נאלצים לשלם סכומים של עד 16,000 דולר לגורמים פרטיים במדינות המוצא או בישראל – תשלומים האסורים לפי חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 ולפי פסיקת בג"ץ (בג"ץ 4542/02 קו לעובד נ' ממשלת ישראל). גביית דמי תיווך כזו מהווה עבירה פלילית ועומדת בניגוד לאמנת האו"ם למניעת סחר בבני אדם ולכללי ארגון העבודה הבינלאומי (ILO).
2. **אי תשלום שכר וזכויות סוציאליות** מתקבלות תלונות רבות על עובדים שאינם מקבלים שכר במשך חודשים. לעיתים אף מדווחים כ"ברחנים" על ידי תאגידים – במטרה להתחמק

²⁴ עיכוב דרכון של אדם זר שלא כדין, [נקבע כעבירה](#) עפ"י סעיף 376 א לחוק העונשין, תשל"ז-1977. החל בשנת 2014 הענישה על עבירה זו הוחמרה ל-3 שנות מאסר.

²⁵ רשות האוכלוסין וההגירה, נתוני זרים בישראל - [סיכום שנת 2025](#), עמ' 35.

מהחובה לשלם להם. היעדר תיעוד מסודר של מעבר בין מעסיקים מהווה הפרה של צו ההרחבה בענף ושל חוק הגנת השכר.

3. **תנאי מגורים פוגעניים:** חלק מהעובדים ישנים בצפיפות, ללא מיטות, חימום או תשתיות בסיסיות. מדובר בהפרה חמורה של חוק עובדים זרים (פיקוח על תנאי מגורים), המחייב תנאים הולמים.

4. **פגיעות לניצול, סחר ועבודות כפייה:** היעדר פיקוח ראוי, חשש לעזיבה כפויה או לגירוש מידי - כל אלה עלולים להוביל להעסקה בתנאים של עבודת כפייה, בניגוד לסעיף 376 לחוק העונשין (עבדות וסחר בבני אדם).²⁶

נציגת משרד המשפטים בוועדת מנכ"לים לעניין עובדים זרים בהובלת משרד ראש הממשלה והצוות המכין לוועדה, חיזקה אף היא את הממצאים והוסיפה ופירטה את תוצאות ההבאה של עשרות אלפי עובדים שלא באמצעות ההסכמים הבינמדינתיים. בסיכום דיון שהתקיים בנובמבר 2025 בוועדת מנכ"לים לעניין עובדים זרים במשרד ראש הממשלה בנושא הבאה פרטית של עובדים זרים בענף המסחר והשירותים, עולה כי "נציגת משרד המשפטים הסבירה כי בהעדר לשכות ותאגידים בענפים הללו, בעקבות הוואקום שנוצר בשטח בו לא ברור מהי הדרך החוקית להביא עובדים זרים, המעסיקים מתקשרים עם "מאכערים" – מתווכים ישראליים לא חוקיים - לאיתור עובדים במדינות המוצא... במקרים שהגיעו לידי יחידת התיאום נמצא כי הבאת העובדים דרך אותם גורמים מאכערים הביאה, לכאורה, לתרמית שלהם בהליך הגיוס, להבאת עובדים שאינם מתאימים ולגביית דמי תיווך בסכומים גבוהים, כאשר במקרים מסוימים עלו אינדיקציות לכך שאותם "מאכערים" גם עודדו מעסיקים לפעולות לא חוקיות כמו איומים כלפי עובדים, הוצאתם מהארץ או עיכובי דרכון. לצד אינדיקציות אלה, הובאו לידיעת יחידת התיאום גם מקרים של הפרות נוספות רגולטוריות וקשיים בענפים האמורים, למשל העסקה בשכר נמוך או שלא במשרה מלאה (כפי שציינה גם נציגת משרד העבודה בדיון), עובדים אשר מעסיקיהם לא הסדירו

²⁶ ועדת עובדים זרים בלשכת עורכי הדין בישראל, [מצבם של מהגרי העבודה מאז המלחמה - נייר עמדה](#), 30 ביוני 2025.

את המשך היתר ההעסקה באופן שהופך את העובדים ללא חוקיים, קשיים לעבור בין מעסיקים ולאתר מעסיק חלופי ועוד".²⁷

עוד צוין באותו סיכום דיון ש"מספר העובדים הזרים בכלל הענפים שהוכרו כקורבנות סחר לשנת 2025 (שטרם הסתיימה) גדול לפחות פי 6 בהשוואה למספרים בשנים 2022 ו-2023 (וישנם מקרים נוספים בבחינה). גם אם המקרים מהווים מקרי קצה ובמספרים נמוכים, נציגת החטיבה החברתית הדגישה כי מכלול הדברים צריך להדליק נורה אדומה המחייבת לדעתה את ועדת המנכ"לים לבחינה וחשיבה ביחס להמשך ההבאה הפרטית בענפים מסחר ושירותים ותעשייה בטרם יוקמו לשכות ו/או תאגידים, על מנת שתופעות מהסוג האמור לא יגדלו ויתרחבו".²⁸

דברים אלו, של נציגת היחידה למאבק בסחר בבני אדם בוועדה, משקפים נאמנה את מאמצי היחידה ופעולותיה לצמצום הסחר בבני אדם בישראל וכן את היכרותה עם המצב בשטח. עם זאת, היחידה הקטנה על עשרת עובדיה, כבר כיום מתמודדת במאמץ רב עם הפניות הרבות להכרה בקורבנות עברות הסחר, פניות המתקבלות מגורמים שונים, עם הצורך במתן הדרכות, בהשתתפות בדיוני כנסת, ממשלה, כנסים ומשימות נוספות שהתרבו לאורך השנים.

על אף הדברים הקשים שהובאו בפני מקבלי ההחלטות, כפי שמשקף כאן וכן בפרוטוקולים השונים של דיונים בכנסת לאורך השנה האחרונה, החליטה ועדת המנכ"לים במאי 2026 על תוספת מיידית של 7,000 מהגרי עבודה לתעשייה תומכת לחימה, למסחר ולשירותים.²⁹ בהתייחסו להחלטה זו בהודעה לתקשורת, הבהיר שר המשפטים את סדרי העדיפויות של הממשלה: "השר דורש כתנאי לכניסת עובדים זרים נוספים תגבור משמעותי של רשות ההגירה בפקחים, אשר יעצרו את מי ששוהה באופן בלתי חוקי ויגרשו אותו מהארץ, וימשיך לעמוד בכל תוקף, על הגנת גבולותיה של ישראל ועל שמירת הרב היהודי בה".³⁰

²⁷ הוועדה לעניין עובדים זרים, משרד ראש הממשלה, [החלטת ועדת המנכ"לים בעניין עדכון להבאה פרטית של עובדים זרים בענף המסחר והשירותים](#), 27 בנובמבר, 2025, עמ' 3.

²⁸ שם.

²⁹ הוועדה לעניין עובדים זרים, משרד ראש הממשלה, [החלטת ועדת המנכ"לים בנושא עדכון המכסה להבאת עובדים הזרים בענף המסחר והשירותים ועדכון המכסה להבאה פרטית בענף](#), 13 במאי 2026.

³⁰ אליה אביב, [ליון הצטרף לעמדת היועמ"שית והפסיד בהחלטה על העובדים הזרים](#), C-14, 5 במאי 2026.

ואכן, על אף שהחלטת הממשלה הקצתה תקנים נוספים לאכיפת חוקי עבודה ולהגנה על זכויות המהגרים, מבחינת תקציב המדינה נראה שהוקצו בעיקר סעיפי התקציב שמבטיחים את גירושם של מי שאיבדו את מעמדם החוקי. עד שנת 2024 היו במשרד העבודה רק 54 תקנים מאוישים לפקחים על זכויות עובדים בשוק העבודה הישראלי כולו. החלטת הממשלה הקצתה למשרד 98 תקנים נוספים, שאיושם היה מסייע גם בצמצום הפרות זכויותיהם של מהגרי העבודה. עם זאת, עד מאי 2026 תוקצבו מתוכם רק 60 תקנים, ומתוך 60 התקנים, אוישו רק 30. לפיכך נוספו רק 30 פקחים מתוך 98 התקנים הנוספים - פחות משליש מהמכסה שקבעה החלטת הממשלה. היום מתפקדים רק 84 פקחים, פחות אף מהתוספת שהחלטת הממשלה דרשה להוסיף.³¹ כלומר, שיעור איוש הפקחים עומד על 55% בלבד, בפער של 45% מהתכנון התקציבי.

רשות ההגירה תוקצבה בשנת 2025 ב-43,750,000 ש"ח נוספים ל"הגדלת תקצוב מנהל אכיפה ופיקוח מתוקף החלטת ממשלה 1,752",³² מתוך 76,900,000 ש"ח, שהובטחו לרשות בהחלטת הממשלה.³³ בסופו של דבר הועבר סכום נמוך יותר, של 32,581,000 ש"ח כשמוסח התקציב עולה שהכספים נותבו לאגף אכיפה וזרים. אמנם רשמית האגף אמון גם על שמירת זכויותיהם של מהגרי עבודה, אבטחת ביטוח רפואי, תשלום פיקדון ואספקת מגורים הולמים, אך עיקר מאמצי האגף מושקעים באיתור מהגרים שאיבדו את מעמדם החוקי בישראל ומעצרים למטרת גירוש מהארץ.³⁴ גם בשנת 2026 תוכננו לאגף אכיפה וזרים רק 43,750,000 ש"ח.³⁵

מאז החלה מדינת ישראל לייבא מהגרי עבודה, התקשו הרשויות לפקח על תנאי העסקתם, ורבים מהם סבלו מתנאי העסקה ומגורים ירודים ומנוגדים לחוק. ניתן לשער שהוספת למעלה ממאה אלף מהגרי עבודה בתוספת פקחים כה מעטים להגנה על זכויותיהם, מתבטאת בסבירות גבוהה בפגיעות רבות בזכויותיהם של יותר ויותר עובדים, פגיעות שיתרבו ככל שיגדל מספר העובדים.

³¹ ועדת הכנסת לעובדים זרים, מצבם של מהגרי העבודה מתחילת מלחמת חרבות ברזל – הצגת דוח קו לעובד על עובדים בענפי החקלאות, הבניין והתעשייה, פרוטוקול מס' 173, 28 באוקטובר 2025, וכן תשובת דוברות משרד העבודה לכתב הארץ רן שמעוני מ-6 במאי 2026.

³² [תקציב המדינה לשנת 2025](#) – משרד הפנים, 8 בדצמבר 2024, עמ' 34.

³³ הש"ל 4.

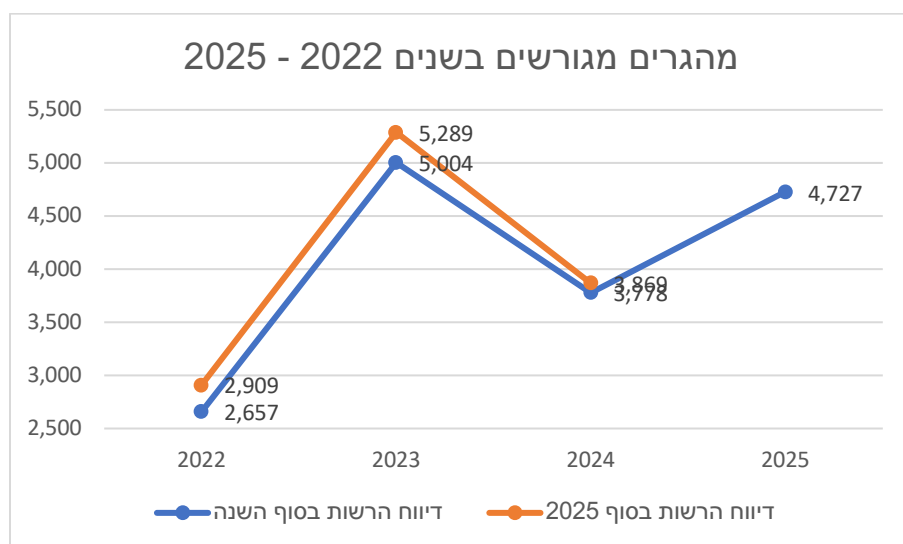
³⁴ הש"ל 32.

³⁵ [הצעת תקציב המדינה לשנת 2026](#) – משרד הפנים, עמ' 35.

נתוני מהגרי עבודה במעצר הגירתי מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל

בחינת נתוני מהגרי עבודה במעצר הגירתי משקפת עלייה חדה במספרם מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל. בחינת הפרוטוקולים של בית הדין שבכלא מעלה שרבים מהעצורים לקראת גירוש הובאו לישראל לאחר פרוץ המלחמה, עם אשרות עבודה כדין.

נציג תחילה את העלייה במספרם של כלל המהגרים העצורים לקראת גירוש מהארץ. אגף תכנון מדיניות ואסטרטגיה של הרשות מציין ש"קובץ ההרחקות הוא דינאמי ועשוי להתעדכן באופן רטרואקטיבי", ועל אף שהפער בדיווחים לאורך השנים מגיע למאות מגורשים, המגמה ברורה ועקבית. גם לעלייה החדה במספר היוצאים תחת צו הרחקה בשנת 2023 יש הסבר הגיוני.

בגרף: בסוף שנת 2022 דווח שבאותה שנה גורשו מישראל 2,657 מהגרים,³⁶ ובדוח הסטטיסטי של שנת 2025 דווח שבשנת 2022 גורשו 2,909 מהגרים, יותר.³⁷ בסוף שנת 2023 דווח שבאותה שנה גורשו מישראל 5,004 מהגרים,³⁸ ובדוח הסטטיסטי של שנת 2025 דווח שבשנת 2023 גורשו 5,289 מהגרים, 285 מהגרים יותר.³⁹ בסוף שנת 2024 דווח שבאותה שנה גורשו מישראל 3,778 מהגרים,⁴⁰ ובדוח הסטטיסטי של שנת 2025 דווח שבשנת 2024 גורשו 3,869 מהגרים, 91 מהגרים יותר.⁴¹ בסוף שנת 2025 דווח שבאותה שנה גורשו 4,727 מהגרים.⁴²

³⁶ רשות האוכלוסין וההגירה, נתוני זרים בישראל - סיכום שנת 2022, לוח 13 עמ' 27.

³⁷ רשות האוכלוסין וההגירה, נתוני זרים בישראל - סיכום שנת 2025, לוח 14, עמ' 27.

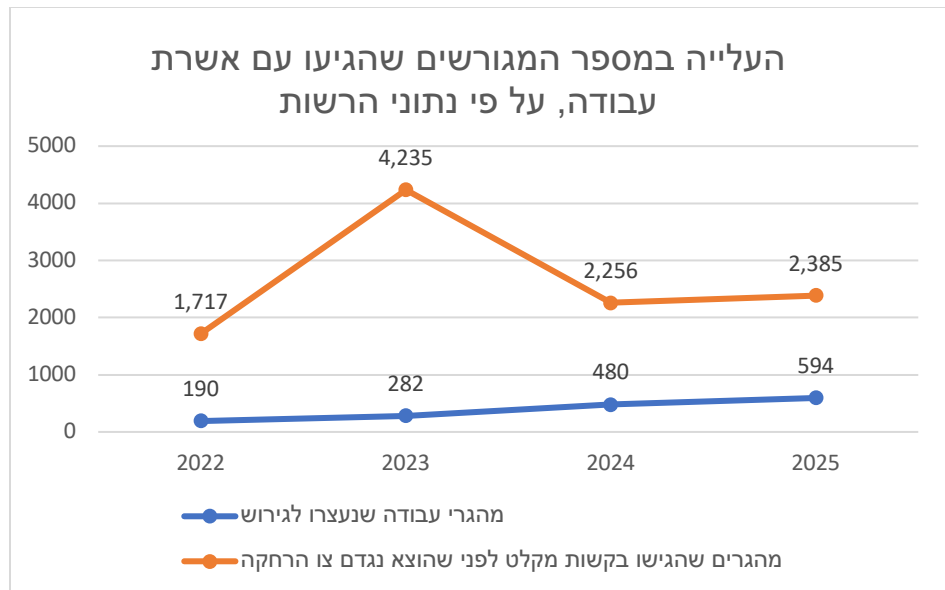
³⁸ רשות האוכלוסין וההגירה, נתוני זרים בישראל - סיכום שנת 2023, לוח 14, עמ' 29.

³⁹ הש"ל 37.

⁴⁰ רשות האוכלוסין וההגירה, נתוני זרים בישראל - סיכום שנת 2024, לוח 14, עמ' 28.

⁴¹ הש"ל 37.

⁴² שם.

בגרף: על פי נתוני רשות ההגירה, בשנת 2022 גורשו 2,657 מהגרים. מתוכם 190 הגיעו כמהגרי עבודה בעלי אשרה. בתוספת 1,717 "שאר הזרים" שאינם תיירים = 1,907 מהגרים.⁴³ בשנת 2023 גורשו 5,004 מהגרים. מתוכם 282 הגיעו כמהגרי עבודה בעלי אשרה. בתוספת 4,235 "שאר הזרים" שאינם תיירים = 4,517 מהגרים.⁴⁴ בשנת 2024 גורשו 3,778 מהגרים. מתוכם 480 הגיעו כמהגרי עבודה בעלי אשרה. בתוספת 2,256 "שאר הזרים" שאינם תיירים = 2,736 מהגרים.⁴⁵ בשנת 2025 גורשו 4,727 מהגרים. מתוכם 594 הגיעו כמהגרי עבודה בעלי אשרה. בתוספת 2,385 "שאר הזרים" שאינם תיירים = 2,979 מהגרים.⁴⁶

ההסבר לעלייה החדה במספר המהגרים שהגישו בקשות מקלט לפני שהוצא נגדם צו הרחקה בשנת 2023 הוא מלחמת חרבות ברזל. על פי אגף תכנון מדיניות ואסטרטגיה ברשות ההגירה, "מלמדים נתוני הזרים שיצאו תחת צו הרחקה בשנת 2023 שבחודש אוקטובר יצאו למעלה מרבע ממספר הזרים שיצאו במהלך כל השנה (כ-27% בחודש אחד בלבד), דבר הנובע ככל הנראה מהתפרצות מלחמת 'חרבות ברזל' והפגיעה הקשה בתחושת הביטחון בישראל".⁴⁷ מהסבר זה ניתן גם להבין את הפער הגדול בין מספר צווי ההרחקה לבין מספר העצורים שמובאים בפני בית הדין שבכלא. הפער אינו נובע רק מכך שמי שבוחר לעזוב את הארץ בסמוך למעצרו אינו מובא בפני בית הדין שבכלא. הפער נובע גם מכך שהרשות מנפיקה צווי הרחקה גם למי שעוזב את

⁴³ הש"ל 36.

⁴⁴ הש"ל 38.

⁴⁵ הש"ל 40.

⁴⁶ הש"ל 37.

⁴⁷ הש"ל 38, עמ' 29.

הארץ ביוזמתו לאחר שהות בלתי חוקית בישראל. כך, על פי נתוני הרשות, עזבו את ישראל בחודש אוקטובר 2023, בעקבות טבח שבעה באוקטובר, לא פחות מ-1,319 מהגרים שהגישו בקשות מקלט לפני היציאה מהארץ. על אף שפקחי ההגירה עצרו את עבודתם עם פרוץ המלחמה, מספר היוצאים תחת צו הרחקה בחודש אוקטובר 2023 גדול פי שלושה לערך ממספר היוצאים בחודש שאחריו, נובמבר 2023, וגדול פי חמישה לערך ממספר היוצאים בכל חודש אחר באותה שנה. בחינת מאפייני העוזבים תחת צו הרחקה בשנה זו מעלה ש-1,371 מהם הם אזרחי רוסיה, מבקשי מקלט שייתכן שאחרי טבח שבעה באוקטובר הגיעו למסקנה שהם מעדיפים את המלחמה במולדתם על המלחמה בישראל.⁴⁸

לטענת אגף תכנון מדיניות ואסטרטגיה ברשות ההגירה, "בדומה לשנים קודמות, גם בשנת 2025 קטגורית 'שאר הזרים' היוותה את קבוצת הזרים הגדולה ביותר שיצאה מישראל תחת צו הרחקה (50%) - רובם בעלי רישיון זמני לישיבת ביקור הניתן לפי ס'2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, המונפק למרבית המסתננים השוהים בארץ, לאלו שפנו וטענו להיותם חוסים תחת אמנת הפליטים, וכן למשוחררים בערבות ממשמורת."⁴⁹

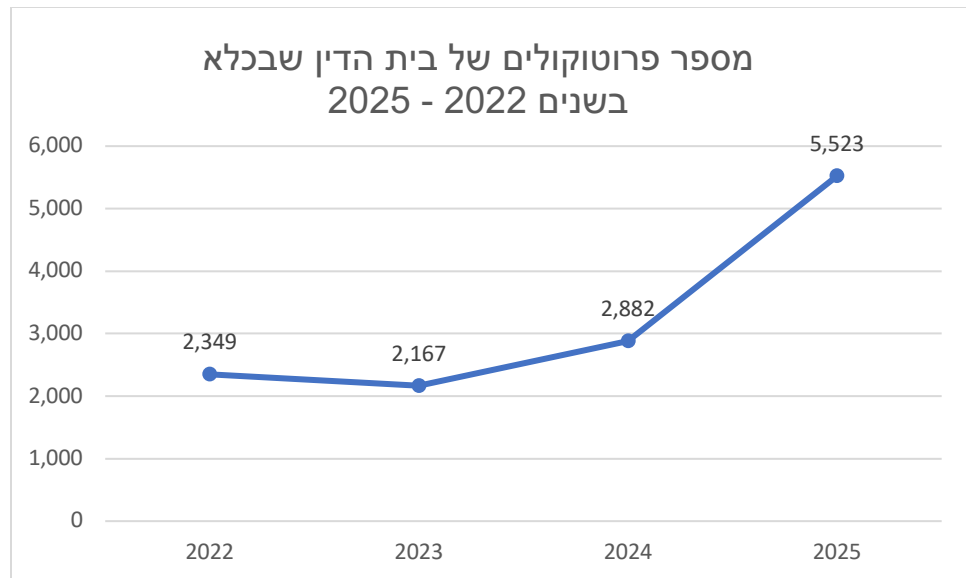
אכן אשרה מסוג 2(א)(5) מונפקת למרבית אזרחי אריתריאה וסודאן, שאותם מכנות הרשויות בתואר הגנאי "המסתננים", אך ישראל אינה יכולה לגרשם גם מסיבות אובייקטיביות⁵⁰ וגם משום שהם מוגנים על ידי מדיניות אי ההרחקה.⁵¹ לכן בפועל, רק "מסתננים" בודדים, אזרחי מדינות אחרות שמגישים בקשות מקלט, נעצרים לקראת גירוש. רוב המגורשים שהחזיקו באשרות 2(א)(5) לפני מעצרו או עזיבתם את הארץ, כמצוין בטענת הרשות, הגיעו לישראל כתיירים או כמהגרי עבודה.

⁴⁸ שם, תרשים 8, עמ' 30.

⁴⁹ הש"ל 37, עמ' 27.

⁵⁰ ללא קשר למחויבות מדינת ישראל לאמנה הבינלאומית בדבר מעמדם של פליטים שעליה חתמה, שמונעת בעדה מלגרש פליטים שלא בדקה את בקשותיהם להגנה, אין אפשרות אופרטיבית לגרש את אזרחי סודאן למולדתם מפני שאין יחסים רשמיים בין ישראל לסודאן. אומנם עם אריתריאה יש לישראל יחסים רשמיים וחמים, אך רודן אריתריאה איזאס אפורקי מסרב לקבל את אזרחי מדינתו שאינם מצהירים על תמיכה במשטרו ושלא שילמו את מס הגלות בשנות שהייתם מחוץ לגבולות המולדת.

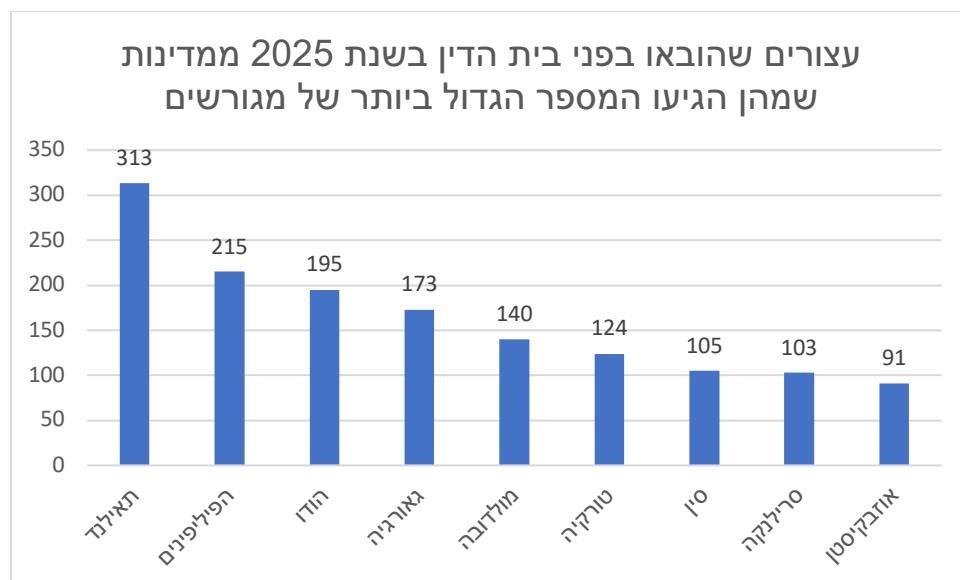
⁵¹ מרכז מידע ומחקר של הכנסת, [המדיניות כלפי אוכלוסיית המסתננים, מבקשי המקלט והפליטים בישראל ובמדינות אירופה](#), 28 במאי 2012, עמ' 12.

בגרף: מספר הפרוטוקולים שפרסם בית הדין שבכלא לאורך השנים 2022-2025, על פי הנתונים שעובדו באמצעות הקיבאנה. מספר הפרוטוקולים נמוך ממספרם של המגורשים במהלך השנים, שכן בית הדין מחויב לקיים דיונים רק לעצורים שאינם חוזרים למדינות מוצאם תוך ארבעה ימים מהוצאת צו ההרחקה. נוסף על כך עולה מדיווחי הרשות שצווי הרחקה ניתנים גם לשוהים שלא כדין שעוזבים את הארץ ביוזמתם מבלי שנעצרו קודם לכן. מבחינה סטטיסטית, מספר הפרוטוקולים מעיד גם הוא על עלייה במספר המהגרים המגורשים מהארץ בשנות המלחמה.

בחינת תשע המדינות, שמהן הגיעו רוב העצורים בכלא גבעון שהובאו בשנת 2025 בפני בית הדין לפני גירושם מהארץ, מעידה שאלו הן מדינות שישראל מביאה מהן מהגרי עבודה ומונעת כמיטב יכולתה הגעת תיירים, פן ישתקעו בארץ.⁵²

⁵² רשימת מדינות המוצא של מהגרי העבודה מופיעה בדוח השנתי של רשות ההגירה, [נתוני זרים בישראל - סיכום שנת 2025](#), לוח 9, עמ' 22. כשאזרחי מדינות אלו מבקשים להגיע לישראל כתיירים, הם נדרשים להסדיר אשרת כניסה לישראל לפני העלייה למטוס, עובדה המאפשרת לדחות מראש את בקשותיהם עקב החשש להשתקעות, ומסבירה את העדרם מרשימות המדינות שמהן מגיעים לישראל מסורבי כניסה רבים.

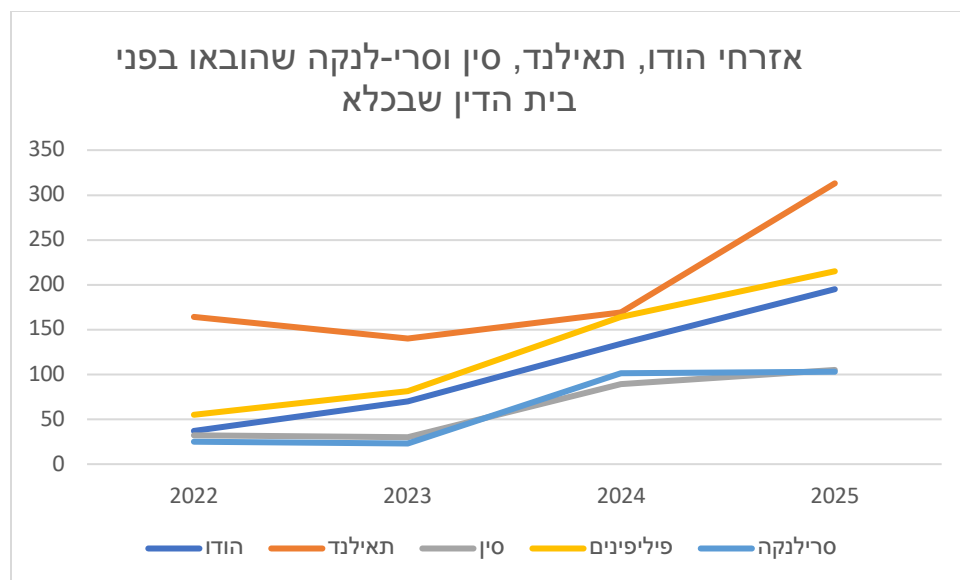
בגרף: בשנת 2025 נעצרו והובאו בפני בית הדין שבכלא 313 אזרחי תאילנד, 215 אזרחי הפיליפינים, 195 אזרחי הודו, 173 אזרחי גאורגיה, 140 אזרחי מולדובה, 124 אזרחי טורקיה, 105 אזרחי סין, 103 אזרחי סרי-לנקה, ו-91 אזרחי אוזבקיסטן.⁵³

תאילנד והודו הן המדינות שמהן מביאה מדינת ישראל בתקופה האחרונה את המספר הגדול ביותר של מהגרי עבודה. בשנה האחרונה עבדו כחוק בישראל מספר שיא של 52,237 אזרחי תאילנד ו-40,915 אזרחי הודו.⁵⁴

התמקדות בפרוטוקולים של עצורים ממדינות שמהן יותר מ-90% מהבאים לישראל מגיעים כמהגרי עבודה בעלי אשרה, מבהירה גם היא את העלייה הניכרת במספר מהגרי העבודה שנעצרו לגירוש מאז החלה מלחמת חרבות ברזל באוקטובר 2023. בעוד שבשנת 2023, לפני המלחמה, פרסם בית הדין 491 החלטות המעידות על מעצרים לקראת גירוש של אזרחי המדינות שמהן ישראל מביאה מהגרי עבודה, בשנת 2025 עלה מספר ההחלטות בעניינם של אזרחי מדינות אלו ל-1,259, עלייה של 156%, פי שניים וחצי.

⁵³ נתוני המגורשים, על פי עיבוד נתוני הקיבאנה על ידי נציגי המוקד.

⁵⁴ הש"ל 37: על פי דוח הנתונים השנתי של רשות ההגירה לשנת 2025, בשנת 2025 עבדו בישראל 46,378 אזרחי תאילנד בחקלאות וכן 5,859 אזרחי תאילנד בבניין, 24,454 אזרחי הודו בסיעוד, 15,909 אזרחי הודו בבניין וכן 552 אזרחי הודו בחקלאות, 26,626 אזרחי סין בבניין, 11,045 אזרחי סרי-לנקה בבניין, 4,577 אזרחי סרי-לנקה בסיעוד וכן 1,229 אזרחי סרי-לנקה בחקלאות, 12,626 אזרחי אוזבקיסטן בסיעוד וכן 4,889 אזרחי אוזבקיסטן בבניין, 7,654 אזרחי מולדובה בבניין וכן 3,665 אזרחי מולדובה בסיעוד, 14,716 אזרחי הפיליפינים בסיעוד, 868 אזרחי גאורגיה בסיעוד וכן 224 אזרחי גאורגיה בבניין, 608 אזרחי טורקיה בבניין. עמ' 21-23.

בגרף: בשנת 2023 פרסם בית הדין 491 החלטות של אזרחי הודו (131), תאילנד (163), סין (65), הפיליפינים (92), סרי-לנקה (40). בשנת 2024 פרסם בית הדין 968 החלטות של אזרחי הודו (187), תאילנד (223), סין (192), הפיליפינים (194), סרי-לנקה (172). בשנת 2025 פרסם בית הדין 1,259 החלטות של אזרחי הודו (274), תאילנד (393), סין (175), הפיליפינים (276), סרי-לנקה (141).

בחינת הנתונים המופיעים בגרף מעידה על עלייה ניכרת במספרם של מהגרי העבודה שנעצרים לגירוש, במיוחד אזרחי תאילנד והודו, שתי המדינות שאזרחיהן מהווים את הקבוצות הגדולות ביותר של מהגרי עבודה המגיעים לישראל.

לא ניתן ללמוד מהחלטות בית הדין על מספרם של מהגרי העבודה שנפלו קורבן לעברות הסחר בבני אדם משום שהחלטות אלו אינן מתפרסמות, על מנת לשמור על פרטיותם של הקורבנות. עם זאת, מתשובת היחידה הממשלתית לתיאום המאבק בסחר בבני אדם ובזנות בחטיבה החברתית במשרד המשפטים עולה שמשנת 2024 ועד 1 ביולי 2026, הגיעו 14 הפניות מבית הדין ליחידת התיאום לבחינה. ב – 13 מתוך 14 המקרים נמצאה ראשית ראייה לעברת הסחר והקורבן הוכר ושחרר ממעצר. עו"ס כלא גבעון מצאה לנכון להתייעץ עם היחידה אודות שלושה מקרים נוספים, אך במקרים אלו לא נמצאה ראשית ראייה לעברות הסחר.

"ויזה כחולה" – על מהגרי עבודה שהגישו בקשות למקלט

בפתח פרק זה נבהיר שמדינת ישראל חתמה על האמנה הבינלאומית בדבר מעמדם של פליטים, והיא מחויבת להעניק הגנה למי שנמצא בתחומה שיש חשש מבוסס לכך שחיו או חירותו עלולים להימצא בסכנה אם יושב למולדתו. על מנת לקבוע למי מגיע מעמד פליט בישראל, הוקמה ברשות ההגירה היחידה לטיפול במבקשי מקלט (RSD).⁵⁵

ניצול מערכת המקלט בשנים עברו

מאז הקמתה מערכת המקלט של מדינת ישראל אינה מתפקדת, אינה מכירה בפליטים וגם אינה בוחנת ביעילות בקשות מקלט.⁵⁶ מזה שנים ארוכות שרבים מנצלים את אי תפקודה של מערכת המקלט באמצעות עידוד וסיוע למהגרים להגיש בקשות סרק למקלט, המאפשרות למגשי הבקשות תקופת עבודה קצרה, ללא סכנת קנסות למעסיקיהם. כבר לפני עשור פנו נציגי המוקד למשטרת ישראל בעניין זה ושלחו אל מקבלי ההחלטות דוח המפרט את האופן שבו גורמים שונים מנצלים את הסחבת בטיפול בבקשות מקלט על ידי הרשויות. באותן שנים נוצלה מערכת המקלט בעיקר על מנת להסדיר העסקתם של אלפי אזרחי אוקראינה, גיאורגיה ואחר כך גם אזרחי רוסיה, בלארוס ומולדובה.⁵⁷

מקבלי ההחלטות התעלמו מהמלצות המוקד לפעול נגד ה"מאעכרים" המגישים בקשות סרק בשמם של מהגרי העבודה. במשך השנים התמקדו מאמציהן של הרשויות בהכרזה על מדינות המוצא של מבקשי המקלט כמדינות בטוחות להשבתם, כדי שניתן יהיה לגרש את קורבנותיהם

⁵⁵ ראו: [היחידה לטיפול במבקשי מקלט](#) ברשות האוכלוסין וההגירה.

⁵⁶ ראו דוחות המוקד לפליטים ולמהגרים בנושא: [זחייה לדורות](#) - על הכשלים בבחינת בקשות המקלט של אזרחי אריתריאה בישראל, יולי 2022; [מעלות אבק](#) - ההימנעות השיטתית של מדינת ישראל מהכרעה בבקשות מוצדקות למקלט, ספטמבר 2020; היא"ס ישראל, [0.06% המספרים מדברים](#) - הטיפול בבקשות מקלט בישראל, אוגוסט 2020; המוקד לפליטים ולמהגרים, [הנה ערלה אוזנם](#) - הליכי מקלט בישראל, אוקטובר 2018; המוקד לפליטים ולמהגרים, [אין מקלט](#) - מדיניות המקלט ביחס לאזרחי אריתריאה וסודאן, דצמבר 2014; מוקד סיוע לעובדים זרים, [עד שייאטם ליבנו](#) - הליכי מקלט בישראל, מרץ 2012.

⁵⁷ המוקד לפליטים ולמהגרים, [מתדפקים בשער](#) - הכשלים בגישה למערכת המקלט בשל גידול במספר הפונים מאוקראינה ומגיאורגיה, ספטמבר 2017.

של ה"מאעכרים" מהארץ בסדר דין מקוצר.⁵⁸ כך החליטו רשויות מדינת ישראל שהמדינות שמהן הגיעו מספר רב של מהגרים וביקשו מקלט הן מדינות "בטוחות" לשיבה של אזרחיהן אליהן. גיאורגיה הוכרזה כמדינה בטוחה בפברואר 2017,⁵⁹ אוקראינה באוקטובר 2017,⁶⁰ רוסיה בפברואר 2019,⁶¹ מלאווי באוגוסט 2025,⁶² קניה בדצמבר 2025,⁶³ הודו בפברואר 2026,⁶⁴ ומולדובה באפריל 2026.⁶⁵

מאמץ נוסף למיגור התופעה עשתה רשות ההגירה כשעדכנה באוקטובר 2019 את נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל. לפי הנוהל המעודכן, כשאדם מגיש בקשת מקלט, נאסר עליו לעבוד בישראל למשך שלושה חודשים - אם שהה בישראל פחות משנה ביום הגשת הבקשה, ולמשך שישה חודשים - אם שהה בארץ למעלה משנה ביום הגשת הבקשה. רק אם בתום תקופת שהייה זו בקשתו למקלט טרם נדחתה, יוכל לעבוד ללא סכנת קנסות או מעצר עד לדחיית הבקשה. זאת בניגוד לגרסאות מוקדמות יותר של הנוהל שאיפשרו את העסקתו של מבקש מקלט באופן מיידי.⁶⁶ עם זאת, גם שינוי מדיניות זה לא הוביל לתוצאה הרצויה, ומספר מגישי בקשות המקלט המשיך לעלות בהתמדה.

בפברואר 2020 בריאיון לתוכנית "יהיה בסדר" בגלי צה"ל, טען מנכ"ל הרשות דאז, פרופ' שלמה מור יוסף, בתגובה לשאלתו של מבקש מקלט מאריתריאה על השנים הארוכות שבהן הוא ממתין להכרעה בבקשתו, כי העומס הרב עדיין מקשה על בחינת הבקשות. זאת על אף שרוב פליטי הדיקטטורה הֶדְפְּאִנִית אריתריאה הגישו את בקשותיהם למקלט עוד לפני שהוגשו אלפי בקשות הסרק של מהגרי העבודה. יחידת בקשות המקלט יכלה לבדוק את בקשות האריתריאים אלמלא

⁵⁸ רשות האוכלוסין וההגירה, [נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל](#), סעיף 6.

⁵⁹ רשות האוכלוסין וההגירה, [החל ממחר נוהל לטיפול מהיר בבקשות למקלט של תיירים מגיאורגיה](#), 26 פברואר 2017.

⁶⁰ רשות האוכלוסין וההגירה, [החל מ-17.10.2017 נוהל לטיפול מהיר בבקשות למקלט של תיירים מאוקראינה](#), 16 אוקטובר 2017.

⁶¹ רשות האוכלוסין וההגירה, [דוח סיכום פעילות לשנת 2020](#), מאי 2021, עמ' 50.

⁶² רשות האוכלוסין וההגירה, [החלת הליך מהיר על מבקשי מקלט ממלאווי](#), 8 בספטמבר 2025.

⁶³ רשות האוכלוסין וההגירה, [החלת הליך מהיר על מבקשי מקלט מקניה](#), 14 בדצמבר 2025.

⁶⁴ רשות האוכלוסין וההגירה, [החלת הליך מהיר על מבקשי מקלט מהודו](#), 26 בפברואר 2026.

⁶⁵ רשות האוכלוסין וההגירה, [החלת הליך מהיר על מבקשי מקלט ממולדובה](#), 27 באפריל 2026.

⁶⁶ רשות האוכלוסין וההגירה, [נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל](#), סעיף 1 ה'.

חששה שהבדיקה תיאלץ אותה להכיר באלפי פליטים. באותה תוכנית בחר מור יוסף למחות על המצב במילים: "מערכת המקלט הפכה לסידור עבודה עבור אזרחי אוקראינה, סרי לנקה ומדינות אחרות".⁶⁷

ניצול מערכת המקלט מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל בשנת 2023

גם בשנים האחרונות ממשיכים לדרוש מקבלי ההחלטות, כמו גם גורמים בעלי עניין נוספים ממשד החוץ, להנפיק חוות דעת על מדינות המוצא של מהגרי העבודה. על חוות הדעת למצוא את אותן מדינות "בטוחות" לאזרחיהן ולאפשר למערכת לדחות באופן מידי, בסדר דין מקוצר, את בקשות המקלט המוגשות.⁶⁸ ואכן, משרד החוץ משתף פעולה, ומספר המדינות ה"בטוחות" הולך ועולה. הרשויות מתעלמות לחלוטין מהעובדה שניתן להמשיך להונות את העובדים עוד תקופה ממושכת לאחר המעבר לדחיות בקשות מקלט בסדר דין מהיר. למרות המלצות חוזרות ונשנות של פעילי המוקד, לא נעשה כל מאמץ לפעול נגד הגורמים שמעודדים את העובדים להגיש בקשות סרק, מציינים את פרטיהם באופן גלוי על גבי בקשות הסרק, לעיתים אף מבלי שהעובדים מבינים את משמעות הבקשה.

"הגעתי לישראל בשביל ללמוד חקלאות בספטמבר 2024. תפסו אותי בפתח תקווה במסעדה. הגשתי בקשת מקלט כי חשבתי שזה ייתן לי רישיון. חברת כוח האדם אמרה לי להגיש בקשת מקלט והם אמרו לי שלא יהיו לי בעיות ויהיה לי רישיון. חברת כוח האדם הגישה בשבילי את בקשת המקלט וגם בשביל כל החברים שלי".⁶⁹

⁶⁷ "יהיה בסדר", גלי צה"ל, 4 בפברואר 2020.

⁶⁸ ועדת הכנסת לעובדים זרים, [הודעת הוועדה](#): חיים אפרים מנהל יחידת הטיפול במבקשי מקלט: בשנת 2025 הוגשו 9,000 בקשות מקלט. שני שלישים מהן הוגשו על ידי עובדים זרים, 27 בינואר 2026.

⁶⁹ דברי מוחזק מס' 9296002 בפרוטוקול דיון בית הדין מ-13 במאי 2026.

כך סיפר לבית הדין שבכלא בחודש מאי 2026 מ"ס, אזרח לאוס, שנכנס לישראל כ"משתלם" בענף החקלאות שמונה חודשים קודם לכן. לטענתו, בדצמבר 2025 הגיש באמצעות חברת כוח האדם שלו בקשה למקלט וקיבל אשרה לחצי שנה. העילה למעצרו הייתה תפיסתו על ידי פקחי ההגירה כשהוא עובד בחברת קייטרינג בפתח תקווה בניגוד לתנאי האשרה שלו. על אף שדיינת בית הדין שבכלא שמעה בבירור את דבריו, שכן ציינה אותם בפרוטוקול הדיון, היא כלל לא התייחסה לדברים ואישרה את צו המשמורת מבלי להפנות את הפרוטוקול לבחינת רשויות אכיפת החוק.

מעיון בפרוטוקולי הדיונים באותו היום, עולה שהדיינת קיימה בזה אחר זה דיונים לשלושה אזרחי לאוס שהגיעו לישראל כ"משתלמים" לענף החקלאות ולשישה אזרחי תאילנד שהגיעו כעובדי חקלאות. התשעה נעצרו יחד ב-10 במאי 2026 בחברת קייטרינג בפתח תקווה בפעילות יזומה של הרשות. הדיינת מאפשרת לעצורים לומר את דבריהם ואף מצטטת מתוך פרוטוקולי השימועים שעשו להם ממוני ביקורת הגבולות לאחר מעצרים.

כך למשל מספר לדיינת ו"ס מלאוס: "הגעתי לישראל ב-2021 באוקטובר כדי ללמוד חקלאות. כשתפסו אותי עבדתי בפתח תקווה במסעדה. הגשתי בקשת מקלט כי אני צריך כסף למשפחה שלי. אני רוצה לחזור כמה שיותר מהר הביתה."⁷⁰ מפרוטוקול שמיעת הטענות בפני ממונה ביקורת הגבולות בעניינו מצטטת הדיינת ש"הוא הגיש בקשת מקלט כי **הוסבר לו שזו הדרך בה יוכל להישאר בישראל ולעבוד על-פי חוק** ולשם כך הלך לסוכן ושילם לו עבור הגשת הבקשה 5,000 ש"ח. אין לו בעיה המונעת ממנו לשוב לארצו. הוא יודע שהוא עובד ללא היתר אך היה צריך לשלוח כסף למשפחתו."⁷¹

⁷⁰ דברי מוחזק מס' 9295998 בפרוטוקול דיון בית הדין מ-13 במאי 2026.

⁷¹ שם.

הדיינת אינה שואלת לפרטי הסוכן שהגיש עבורו בקשת סרק למקלט ואינה מפנה את הפרוטוקול לרשויות אכיפת החוק.

ס"ב מלאוס סיפר לדיינת: "אני מרגיש טוב. הגעתי לישראל לפני שנה ללמוד חקלאות. כשתפסו אותי עבדתי במסעדה. הגשתי בקשת מקלט כי רציתי להמשיך להיות פה."⁷² הדיינת מצטטת מפרוטוקול שמיעת הטענות בעניינו ש"הוא הגיש בקשת מקלט כי חבר הסביר לו שזו הדרך היחידה להישאר במדינת ישראל ולעבוד כחוק. עובד בישראל על-מנת לשלוח כסף למשפחתו ולילדיו, יודע כי אינו יכול לעבוד על פי חוק אך טוען שעבד כי ממה יחיה."⁷³

ק"פ מתאילנד סיפר לדיינת באותו יום: "אני בלחץ ואני לא ישן טוב. מגרד לי. אני קיבלתי תרופות מהרופא. אני הגעתי לישראל ב-2017. אני עבדתי בחקלאות ואחר כך במסעדה. הגשתי בקשת מקלט כדי להמשיך לעבוד כאן בשביל כסף."⁷⁴ גם בעניינו ציטטה הדיינת מפרוטוקול השימוע ש"לטענתו חשב כי זה בסדר לעבוד בעבודה ללא היתר לפני שישוב למעסיקו הקודם. הוא אינו מודע להגשת בקשת המקלט שכנראה נעשתה על-ידי חברת כוח האדם שמעסיקה אותו."⁷⁵ הדיינת אינה שואלת ואינה מציינת את שמה של חברת כוח האדם החשודה, על פי עדות העובד, בהגשת בקשת סרק למקלט.

ס"פ מתאילנד אמר לדיינת: "אני מרגיש בסדר. הגעתי לישראל בנובמבר 2024 כדי לעבוד בחקלאות. כשתפסו אותי עבדתי במסעדה."⁷⁶ גם מהשימוע בעניינו מצטטת הדיינת ש"בעניין בקשת המקלט טען כי אינו מודע לכך וככל הנראה חברת כוח אדם הגישה את הבקשה בשמו."⁷⁷ ושוב - שמה של חברת כוח האדם אינו נשאל ואינו מצוין בפרוטוקול.

⁷² דברי מוחזק מס' 9295969 בפרוטוקול דיון בית הדין מ-13 במאי 2026.

⁷³ שם.

⁷⁴ דברי מוחזק מס' 9296001 בפרוטוקול דיון בית הדין מ-13 במאי 2026.

⁷⁵ שם.

⁷⁶ דברי מוחזק מס' 9295968 בפרוטוקול דיון בית הדין מ-13 במאי 2026.

⁷⁷ שם.

כך גם בעניינו של ס"ס, אף הוא מתאילנד שאומר לדיינת: "אני מרגיש טוב. הגעתי לישראל ב- 2024 ביולי כדי לעבוד בחקלאות. כשתפסו אותי עבדתי במסעדה. הגשתי בקשת מקלו כי רציתי להמשיך לעבוד." (הטעויות במקור)⁷⁸ הדיינת מצטטת מפרוטוקול השימוע ש"הוא חושב שחברת הכוח אדם הגישה עבורו את בקשת המקלט ואינו ידע על כך" (הטעות במקור)⁷⁹, אך אינה שואלת לפרטי חברת כוח האדם.

עוד שלושה עובדים תאילנדים שנעצרו באותו מקום מובאים באותו יום גם בפני הדיינת. אחד מהם מספר שהציעו לו להגיש בקשת מקלט אך לא עשה זאת, ואילו השניים האחרים אינם מדווחים על הגשת בקשות מקלט, והיא אינה שואלת. ייתכן שלא הגישו בקשות מקלט וייתכן שהגישו גם הם אך לא טרחו לציין זאת בפני בית הדין.⁸⁰

מדברי העצורים והבעת רצונם לשוב למולדתם ניתן להסיק בוודאות שבקשות המקלט שהגישו הן בקשות סרק. ניתן לשער גם שרשות ההגירה תקנוס את המעסיק בחברת הקייטרינג שהעסיק את העובדים האלה שלא כדין. עם זאת, ראוי היה גם לברר את פרטיה של אותה חברת כוח אדם שהגישה בשמם של העובדים בקשות סרק למקלט ובסבירות גבוהה גם ניכתה ממשכורותיהם, בניגוד לחוק, את שכר טרחת עורך הדין.

בדוגמה שהעלינו כאן, העובדים שנעצרו בחברת הקייטרינג לאחר הגשת בקשות סרק למקלט היו מלאוס ומתאילנד, אך רובן הגדול של בקשות הסרק למקלט הן של אזרחי הודו וסרי-לנקה. נבהיר שנית: רבים ממהגרי העבודה מגישים בקשות מקלט ללא עילה, ולעיתים קרובות מדי אף מבלי להבין את המשמעות החוקית של מעשיהם, כפי שעולה מהדוגמה שהצגנו. במקרים אחרים הם מתפתים לעשות זאת עקב מחדלים באופן גיוסם או במבנה העסקתם, כך שאינם כשירים לעבוד

⁷⁸ דברי מוחזק מס' 9295970 בפרוטוקול דיון בית הדין מ-13 במאי 2026.

⁷⁹ שם.

⁸⁰ מוחזקים מס' 9296003, 9295973, 9295996, דיוני בית הדין מ-13 במאי 2026.

בענף אליו יועדו ואינם יודעים כיצד לאתר מעסיק אחר בעל אישור להעסקתם. אותם עובדים דוברים ברב המקרים את שפתם המקומית בלבד, הם מחויבים להחזיר את החוב שלקחו על עצמם בבואם לישראל ואין להם אפשרות לאתר מקום מגורים חליפי ללא מעבר למקום עבודה חדש באופן מיידי. בנוסף, העבודות המוצעות להם קלות בחלק מהמקרים מהעבודות אליהן יועדו.

עם זאת, בהחלט ייתכן שגם ממדינות כמו הודו, סרי-לנקה, תאילנד או לאוס יגיעו לישראל מבקשי מקלט שחיהם או חירותם עלולים להיות בסכנה במולדתם. ומסיבה זו יש לבחון את בקשות המקלט שלהם באופן מקצועי, שקוף והוגן.

המצב המתואר בדיוני בית הדין משתקף גם בדיוני ועדת הכנסת לעובדים זרים. בדיון שהתקיים בוועדה בספטמבר 2025 ציין חיים אפרים, ראש יחידת הטיפול במבקשי מקלט ברשות ההגירה: "בשנה האחרונה הגישו בקשות למקלט מהמדינות שציינת: הודו - סדר גודל של 620 בקשות רק בשנה האחרונה. מסרילנקה - 2,100. זה ההיקף."⁸¹

ארבעה חודשים לאחר מכן, בינואר 2026, כבר ידע חיים אפרים לדווח לוועדה שבמהלך שנת 2025 הוגשו 9,000 בקשות מקלט. לדבריו: "שני שלישי מהבקשות האלה הם מקרב עובדים זרים. ורק לסבר את האוזן, בשנת 2025 הגישו 3,000 בקשות למקלט ממדינת סרילנקה. 1,000 בקשות מהודו. 700 מתאילנד, 600 ממלאווי. אני מדבר פה על באמת מספרים משמעותיים."⁸² עוד הוסיף שגם בשנת 2024 מתוך 7,000 בקשות, "גם כן 5,000 בקשות בערך היו של עובדים זרים."⁸³

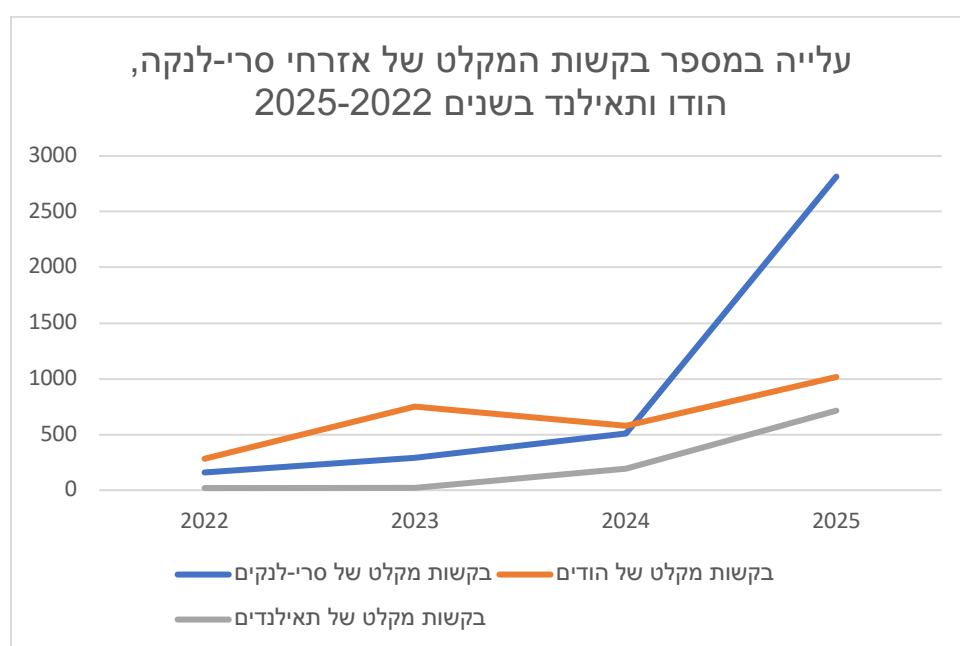
⁸¹ כנסת ישראל, ועדת עובדים זרים, "[מדינות בטוחות לעניין בחינת בקשות מקלט וסדר דין מהיר](#)", פרוטוקול מס' 166, 16 בספטמבר 2025, עמ' 20.

⁸² כנסת ישראל, ועדת עובדים זרים, "[מדינות בטוחות לעניין בחינת בקשות מקלט וסדר דין מהיר](#)" - ישיבת מעקב, פרוטוקול מס' 207, 27 בינואר 2026, עמ' 3.

⁸³ שם, עמ' 8.

גם מדוח הנתונים הסטטיסטי של רשות ההגירה עולה שאכן 9,335 איש ביקשו מקלט במהלך שנת 2025. מתברר הדוח אף מציינת שבקשות המקלט של אזרחי סרי-לנקה והודו מהוות יחד 41% מכלל הבקשות שהוגשו בשנת 2025, וכן שרוב מבקשי המקלט ממדינות אלו הגיעו כמהגרי עבודה לישראל.⁸⁴

נתוני רשות ההגירה מדגימים עלייה ניכרת בקרב מבקשי המקלט בשיעורם של אזרחי סרי-לנקה, הודו ותאילנד, שבאמור, רובם המוחלט הגיעו לישראל כמהגרי עבודה:⁸⁵

פרטי הגרף: עלייה במספר בקשות המקלט של אזרחי סרי-לנקה, הודו ותאילנד

סרי-לנקה: בשנת 2022 – 159 בקשות, בשנת 2023 – 291 בקשות, בשנת 2024 – 508 בקשות, בשנת 2025 – 2,815 בקשות. **הודו:** בשנת 2022 – 287 בקשות, בשנת 2023 – 751 בקשות, בשנת 2024 – 579 בקשות, בשנת 2025 – 1,016 בקשות. **תאילנד:** בשנת 2022 – 19 בקשות, בשנת 2023 – 20 בקשות, בשנת 2024 – 193 בקשות, בשנת 2025 – 714 בקשות.

גם הנתונים שאספו נציגי המוקד בכלא תומכים בנתוני הרשות ומעידים על עלייה ניכרת בשיעורם של מהגרי עבודה שמגישים בקשות מקלט. במהלך שנת 2025 מתוך 4,727 מהגרים שנעצרו

⁸⁴ רשות האוכלוסין וההגירה, נתוני זרים בישראל - סיכום שנת 2025, לוח 6, עמ' 13.

⁸⁵ שם.

לגירוש מהארץ, הובאו 2,355 עצורים בפני בית הדין שבכלא. מתוכם, 523 לא הגיעו לישראל כמהגרים אלא הפליגו באוניות שהיו בדרכן לעזה והובאו לישראל על ידי צה"ל.⁸⁶ לאחר הפחתת מספרם של פעילי המשטרים, ממספר המובאים בפני בית הדין, עולה שבמהלך השנה הובאו בפני בית הדין 1,832 מהגרים שנעצרו ברחבי ישראל ללא אשרה כדין. מתוך אותם 1,832 העצורים, איתרו פעילי המוקד בכלא גבעון 615 מהגרים שהגישו בקשות מקלט לפני שנעצרו על ידי פקחי רשות ההגירה. **שליש מהעצורים הגישו בקשות מקלט.** 464 מתוכם הגיעו מארצות שמהן מביאה מדינת ישראל מהגרי עבודה ומונעת כמיטב יכולתה הגעת תיירים, פן ישתקעו בה. משמעות הנתונים היא **שכרבע ממהגרי העבודה שנעצרו הגישו בקשות מקלט לפני מעצרים.**

אותם 464 מהגרים עצורים שהגישו בקשות מקלט הגיעו מהודו (118), סרי-לנקה (60), גיאורגיה (40), אוזבקיסטן (39), מולדובה, הפיליפינים, טורקיה (37 מכל אחת מהמדינות), תאילנד (34), סין (32). בקרב אותם 1,832 מהגרים עצורים היו גם 22 משתלמים בחקלאות שאיבדו את אשרות שהייתם בישראל לאחר תקופות קצרות. מתוך 22 המשתלמים, 15 - יותר ממחצית המשתלמים - התפתו גם הם להגיש בקשות למקלט. 15 המשתלמים שהגישו בקשות מקלט הגיעו ממלאווי, סין, לאוס, ארמניה, וייטנאם, אזרבייג'אן ומזרח טימור. ביניהן היו עצורות גם שלוש נשים, שתיים מהפיליפינים ואחת מווייטנאם.

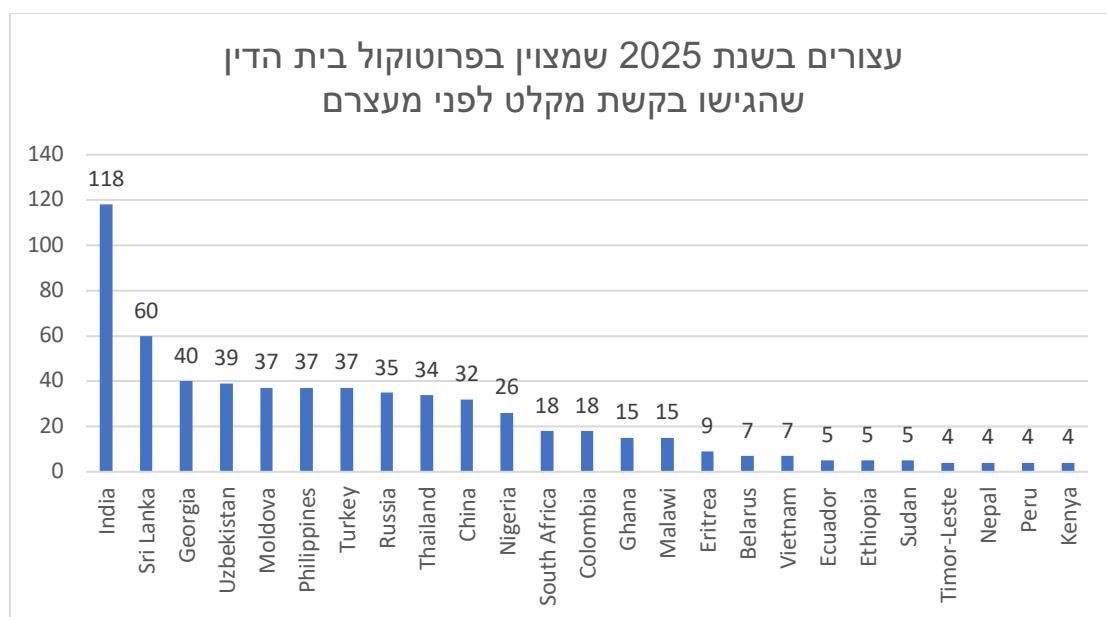
כאמור, הקבוצה הגדולה ביותר מקרב מגישי בקשות המקלט העצורים הם אזרחי הודו (118 איש), והקבוצה השנייה בגודלה היא של אזרחי סרי-לנקה (60 איש).

על מנת לבחון נתונים עדכניים במידת האפשר, בחרנו לבחון גם את כלל הפרוטוקולים של הדיונים בעניינם של אזרחי הודו שנעצרו מתחילת שנת 2026 ועד תחילת מלחמת איראן השנייה בסוף

⁸⁶ החרגת 523 העצורים לגירוש מקרב פעילי המשט לעזה מתוך נתוני העצורים בשנת 2025 על מנת שלא לעוות את משמעות הנתונים: [12 עצורי האוניה מדלן](#) ב-9 ביוני 2025, וכן [511 עצורי 42 אוניות הגלובל צומוד פלוטילה](#) שהובאו בפני בית הדין לביקורת משמורת בתאריכים 3-10 באוקטובר 2025.

פברואר 2026. במהלך חודשיים אלו הובאו בפני בית הדין שבכלא 45 מהגרי עבודה מהודו. 39 מהם הובאו לישראל לעבודות סיעוד ובניין כחוק, ושישה נוספים הצליחו להיכנס לישראל כתיירים. מתוך 45 המהגרים שנעצרו, 28 - למעלה ממחצית - הגישו בקשות מקלט. 23 מהם הגיעו אחרי פרוץ המלחמה כעובדים, ומתוכם - 18 הגישו בקשות מקלט. בקרב אותם 45 העובדים העצורים מהודו, 11 הן נשים שהגיעו כעובדות סיעוד. נתונים מעודכנים אלו מעידים על המשך התופעה המטרידה, שמהגרי עבודה שזה מקרוב הגיעו מהודו ממשיכים להגיש בקשות מקלט, ואז נעצרים לקראת גירושם מהארץ.

משמעות נתונים אלו: כ-35% מקרב העצורים ברחבי ישראל לגירוש הגישו בישראל בקשות מקלט טרם מעצרם.

בגרף: נתוני הפרוטוקולים של בית הדין שבכלא בשנת 2025, כפי שעובדו על ידי הקיבאנה.

כפי שציינו, בדיון שהתקיים בוועדת עובדים זרים בבנסת בספטמבר 2025 ציין מנהל יחידת הטיפול במבקשי מקלט שבשנה האחרונה 620 אזרחי הודו ו-2,100 אזרחי סרי-לנקה הגישו בקשות מקלט.

אייל מוסט, מנכ"ל תאגיד הבניין "אלו אקספרס", המקפיד להשתתף בדיוני ועדת הכנסת, הביע את תסכולו מהתעלמות רשויות המדינה מהמצב וטען באותו דיון:

"יש פה הון שחור שלא נלחמים בו. יש פה ניצול של אותו עובד שאף אחד לא אוכף אותו... זו תופעה. זה לא עובד אחד, שניים, שלושה, 500, יש פה 4,000 איש שמקבלים הנחיות. אפשר גם לבדוק את זה. אפשר לראות את אותם השמות של אותם עורכי דין על אותן בקשות, עם אותן המצאות לדחייה. ואותן טענות. זה *copy paste*. רק משנים את השם של העובד... הגיע הזמן שרשות האוכלוסין וגופי הסמך שלה יבינו שאי אפשר לפתוח את הדלת, לזרוק את כולם למדינת ישראל ולצפות שיהיה טוב. לא. יש פה גורמים עברייניים שמנצלים את המצוקה הזאת. שבאים לפה, שמכווינים את האנשים מה לעשות. ורואים את אותם שמות. אפשר לבקש מחיים. את יכולה כי יש לך חסינות, אני לא. לראות מי עורכי הדין שחותמים על הבקשות."⁸⁷

ואכן, עורכי הדין מציינים את פרטיהם האישיים בטופסי בקשות המקלט המקוונות. מדבריהם של עובדים רבים עולה שלא פגשו את עורכי הדין שמילאו עבורם בקשות מקלט מקוונות. רבים גם טוענים שלא שילמו להם ישירות עבור השירות, שכן המעסיקים ניכו ממשכורתם הראשונה את עלות שכרם של אותם עורכי דין. ניתן להתרשם שכך אירע גם בעניינם של המהגרים מתאילנד ומלאוס שנעצרו בחברת הקייטרינג בפתח תקווה במאי 2026. עם זאת, כפי שהדיינת לא שאלה את העובדים לפרטי חברת כוח האדם שניכתה משכרם בניגוד לחוק את שכר עורכי הדין שהגישו עבורם בקשות סרק, כך גם שאר דייני בית הדין אינם שואלים את העצורים לפרטים אלו.

ארבעה חודשים לאחר אותה ישיבה בכנסת, בהיעדר כל שיפור במצב, הוסיף מנכ"ל "אלו אקספרס" בדיון אחר של הוועדה: "כשאתה בא לבנות בניין, אם אתה לא תעשה יסודות ותכנון

⁸⁷ הש"ל 38.

כמו שצריך, לא תגיע לקומה 20. פה זה מרגיש שאתה יודע, כל ישיבה שאנחנו יושבים, שכאילו פתחו את השער, אמרו יאללה, תכניסו מפה, תכניסו משם.⁸⁸

דיוני הוועדות שצוטטו בדוח זה מתמקדים בטענות נגד הזמן הממושך שלוקח למשרד החוץ לנסח חוות דעת על בטיחותן של מדינות המוצא שמהן מגיעים מהגרי העבודה, חוות דעת שמטרתן לאפשר גירוש מהיר של מבקשי מקלט מאותן מדינות. תחת מאמצים להשגת חוות דעת ממשרד החוץ, ראוי היה למקד את הדיונים בנושא זה במאמצים למניעת הגשת בקשות סרק באמצעות הסברה אינטנסיבית בשפות השונות לעובדים וכן באמצעות אחיפה על מעסיקים שמנכים שלא כדן את שכר עורכי הדין מגישי בקשות הסרק ממשכורות העובדים. כן ראוי שפקחי ההגירה, כמו גם דייני בית הדין הפוגשים את העובדים הכלואים, יבררו אם העובדים הבינו את מהות הבקשה המוגשת בשמם. שאם לא כן, הרי שהעובדים הונו על ידי מי ששידל אותם להגיש את אותה בקשה.

כפי שהבהרנו בראשית הפרק, לא מדובר בתופעה חדשה. כבר לפני עשור התריעו פעילי המוקד על ניצול מערכת המקלט הכושלת על ידי "מאעברים" להשגת אשרות במרמה.⁸⁹ התנהלות המערכת אף תרמה במחדליה להיווצרותו של דפוס חדש של סחר בבני אדם.⁹⁰ נציגי המוקד עתרו לבית המשפט במטרה לקצר את זמן הטיפול בבקשות מקלט ולמסד לוח זמנים קבוע לטיפול בהן, כנהוג במדינות רבות בעולם.⁹¹ רשות ההגירה סירבה לעשות זאת, והעתירה נמשכה תוך שמירת הטענות, בעקבות הליכים אחרים שנוהלו באותה עת ועמדת בית המשפט בנושא.⁹² בפועל, התעקשותה של הרשות להותיר את מבקשי המקלט מאריתריאה ומסודאן במעמד ארעי של מי שבקשותיהם תלויות ועומדות לנצח - רוקנה את מערכת המקלט מתוכן והפכה אותה, כמאמר

⁸⁸ הש"ל 39.

⁸⁹ המוקד לפליטים ולמהגרים, [מתדפקים בשער](#) - הכשלים בגישה למערכת המקלט בשל גידול במספר הפונים מאוקראינה ומגיאורגיה, ספטמבר 2017.

⁹⁰ המוקד לפליטים ולמהגרים, [בדלת האחורית](#) - מגמות חדשות של סחר בבני אדם תוך ניצול מערכת המקלט בישראל, ספטמבר 2017.

⁹¹ על עת"מ 20003-06-22 המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר) נ' משרד הפנים בעניין זה ר' [באתר](#) המוקד.

⁹² על עת"מ 20003-06-22 המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר) נ' משרד הפנים, פס"ד מ-16 ביולי 2023.

מנכ"ל הרשות לשעבר שלמה מור יוסף, "לסידור עבודה". ואולם מדובר בסידור עבודה רעוע, שמוביל למעצרו ולגירושם של העובדים, גירוש שרק מגביר את הכאוס, מעמיק את המחסור הקיים בעובדים ומוביל להבאתם של עובדים אחרים נוספים, שעוברים גם הם בדלת המסתובבת.

סיכום והמלצות

העלייה החדה בשיעורם של מהגרי העבודה שהגיעו כחוק לישראל בקרב העצורים לקראת גירוש מהארץ, מעידה על היעדר היערכות של רשויות המדינה לקלוט את מספרם ההולך וגדל של מהגרי העבודה באופן שגורם לרבים מהם לאבד את מעמדם החוקי. מאמץ לשמור על זכויות העובדים כמתחייב על פי חוק היה מאפשר לרבים מהעצורים להמשיך ולעבוד עבור המעסיק שהביאם לישראל באופן שהיה מייתר את מעצרו וגירושם מהארץ. גם דבריהם הברורים של גורמים מקצועיים במשרדי הממשלה כמו גם בתאגידי המעסיקים מחזקים את הרושם שאכן הרשויות "פתחו את השער, אמרו יאללה, תכניסו מפה, תכניסו משם"⁹³ ללא תכנון וללא מחשבה מספקת.

לאור השלכות הבאתם של מאות אלפי מהגרי עבודה לישראל, מן הראוי היה לנהל דיון מעמיק ומקצועי יותר על מנת לוודא את נחיצותם של כל אותם עובדים ולהביאם רק באמצעות הסכמים בינמדינתיים - וכך למזער את ניצולם. עם זאת, אם אכן מתעקשות הרשויות להגדיל באופן ניכר כל כך ואף לשלש את מספרם של מהגרי העבודה בישראל, עליהן לכל הפחות לשלש גם את המערכת המקצועית שתפקידה לשמור על זכויותיהם של כל אותם מהגרי עבודה כעובדים וכבני אדם. נוסף על תגבור מספרם של הפקחים, יש להדריכם לבחון ביתר תשומת לב, עם תרגום מקצועי, וישירות עם עובדים שנבחרים על ידיהם בלבד האם כל זכויותיהם של אותם עובדים נשמרות על פי חוק. על הפקחים לבחור בעצמם באופן אקראי את העובדים המרואיינים על ידם ולא לראיין עובדים שנבחרו על ידי מנהלי העבודה, מטעם המעסיק.

⁹³ שם.

על מנת לצמצם את מספרן של בקשות הסרק למקלט אין הכרח להכריז על "מדינות בטוחות" גם אם אינן בטוחות, וכפי שראינו - ההכרזה ממילא אינה מונעת הגשת בקשות סרק למקלט. אם תשקיע המערכת בהסברה לעובדים בשפתם, אם תחשוף ותאכוף את הדין על מעסיקים שמנכים שלא כדין שכר עורכי דין ממשכורות עובדיהם, ניתן לשער שהתופעה תצטמצם באופן ניכר.

היעדר האכיפה בשטח מעלה בבירור שגם הקצאת כוח האדם הנוסף, כפי שנקבע בהחלטת ממשלה 1752, לחלוטין אינה מספקת לשמירה על זכויות העובדים, להבאה מסודרת של עובדים מקצועיים באמצעות ההסכמים הבינמדינתיים, ולצמצום תופעת הגשת בקשות סרק למקלט על ידי אלפי מהגרי עבודה בשנה. עם זאת, לא ייתכן שהרשויות ממשיכות להביא את כל אותם עשרות אלפי מהגרי עבודה חדשים מבלי לאייש גם את כוח האדם החסר, שהחלטת הממשלה ניסתה להבטיח.

המוקד Hotline
الخط الساخن
לפליטים ולמהגרים
لللاجئين و المهاجرين

